

21. januar

61.

Herr. overrettsakfører Sverre Helliksen,

Oslo.

Jeg mottok for en tid siden et brev fra Dem med forespørsel om forhandlingene i Sverige i 1940 om hjemsendelse av de ca. 5000 norske soldater som da var internert i Sverige. Det ble først forhandlet med svenskene som til å begynne med sa at hvis Sverige kom i krig med Tyskland måtte vi være med å kjempe. Da det om en tid syntes klart at det ikke ble krig meddelte svenskene at det fra deres side ikke var noget i veien for at vi kunne reise hjem. Det ble så forhandlet med den norske legasjon i Stockholm som til å begynne med sa at vi måtte bli i Sverige til tyskerne var kastet ut av Norge og at vi da skulle sendes hjem som polititropper. Men da det etter nogen tid var nokså klart at det hadde lange utsikter med å få tyskerne ut gikk saken til den tyske legasjon i Stockholm som straks fikk istann et møte mellom den tyske overbefalshaver i Norge, Falkenhorst og den svenske overbefalshaver Tørnell. Møtet fant sted på den norsk-svenske grense. Det var hverken fra tysk eller svensk side noe til hinder for at de internerte norske soldater kunne reise hjem. I siste instans ble det forhandlet med den norske regjering i London. Omkring 8. juli 1940 kom følgende telegram.

"Krigen er slut. Regjeringen har intet å innvende mot at de i Sverige internerte norske soldater reiser hjem. Johan Nygaardsvold "

Jeg har ikke telegrammet, men jeg skrev det ned straks etter. Ved anledningen sat jeg sammen med en del andre og skrev transportlister i en stor sal på Statshotellet i Fillipstad da den svenske interneringssjef major Lundborg kom inn i salen og holdt først en kort tale og leste så telegrammet. Telegrammet er nok idag arkivert på en av følgende 3 steder. Det svenske Utrikesdepartement, Den svenske Forsvarsstab, Det norske Utenriksdepartement. Jeg går da ut fra at arkivet fra legasjonen er arkivert i departementet. Avskrevet eller journalført

er nok telegrammet på alle disse 3 steder. Jeg har intrykk av at svært få ble igjen i Sverige. Første transport hjem gikk II. (slefte) juli. Kaptein høiesteretsadvokat Alf Saxlund, Oslo var også i allefall leilighetsvis med i disse forhandlinger. Jeg kan huske at han var i Stockholm en gang eller to. i anledning disse forhandlinger.

I. ste divisjon gikk over grensen ved Ørje omkring 15. april 1940. Etter hvert kom det noen mindre kontingenter fra andre avdelinger.

Med venlig hilsen.